

55.—HE TANGI MO TE KOTUKU.

Na RANGI-KOWAEA. (Ngati-Tuwharetoa.)

Na Te Taite Te Tomo i whakamarama.

Ko Rangikowaea he wahine rangatira no Taupo, no Ngati-Te-Marangataua, no Ngati-Hikairo, ara no Ngati-Tuwharetoa i te Aupouri; ko Roto-a-ira te kainga. I tangihia mai e ia tenei tangi i Motuopuhi, kei Roto-a-ira, mo Te Kotuku, he tungane turanga whanau ki a ia. Tera ka tae mai a Titapu i tetahi wa ki Taupo, ka noho i reira. Ko Titapu no te takiwa ki Taumarunui, no Ngati-Haua; he haere mai tana ki Taupo kia kite i ona whanaunga. No te hokinga ka haere i a ia a Te Kotuku. Ka haere na raua i roto o Mokau, toko haere ai i to raua waka; tokorua he kuare anake. Ko te ia o Mokau he tino kaha; mo reira era kupu o te waiata nei 'He waka ano au ka motumotu.' He ope tonu ratau e haere nei; ko Herua tetahi, ko Waipapa tetahi, no Ngati-Tuwharetoa ano era: engari he tohunga era ki te whakahaere waka; ko Waipapa hoki i whakaakono ki te awa o Whanganui, no reira tona whaea, no Ngati-Uenuku. Ko te haere a te hunga nei i roto o Mokau he haere ki to ratau uri ki a Te Oro-kairakau, i reira e noho ana i Mangamaire, kei runga o te awa. Ko Te Oro-kairakau tenei nana te waiata nama 52.

Na, ka tahuri na te waka o Te Kotuku ma, ka mate a Te Kotuku; ko Titapu i ora. Ko to Herua waka i u tena ki Panirau, kei waenganui o Mokau, o Tongaporutu. Ka tae te rongo kei te hoki atu ano a Titapu ki Taupo, ka araia atu e Ngati-Tuwhare-toa. Koia te kupu o te waiata nei, "Kei tito e Ti' te hoki mai."

(M. 157. S. 95. T. Turi p. 3.)

Tera te ao¹ tonga ka whakahinga
Kei Otonaki.² He aha te roimata te wa mutu
Tau haramai? He piringa³ koko au ki te ranga⁴ a
Haurua.⁵

Ka whata e te ngutu ko au anake. Kei te kai kino
Atu te aroha: kei te he mai koe, ka te wero
Ki te kupu mana e te tokorau⁶ a to wahine.
Kei hoki mai te manako, mei pera e aku mahara
Me te ao mauru: e whiu te whakairo⁷ kia whiti
Ki te tonga paraki, he au raki⁸ moana. Ka horahia
Atu aku paki,⁹ e mahara iho ana he waka¹⁰ ano
Au ka motumotu: te iri atu au nga ihu waka
No Waipapa.¹¹ te waka i te Heru'e rere ana
Te au ki Panirau.¹² Kei tito e Ti'¹³ te hoki mai.
He kai au ka whiua, ka hora ki te whare, ka hoki
mai
Au, ka potini, e.

¹Ao tonga.—Ki tetahi whakahua 'kotonga.'

²Otonaki.—He puke iti kei waenganui o Tongariro, o Ngauruhoe, e kiia nei i te waiata nama 43 ko te Pukeronaki, he tamaiti na Tongariro raua ko Pihanga (kei te nama 46).